

**Subvențiile
partidelor
politice în 2024
și opacitatea
precampaniei
electorale**

Policy brief EFOR #171, 30 aprilie 2024

Disponibil pe www.expertforum.ro și www.banipartide.ro

Toate graficele sunt disponibile în format interactiv la www.banipartide.ro/subventii.

Autor: Septimius Pârvu, Coordonator program electoral, EFOR

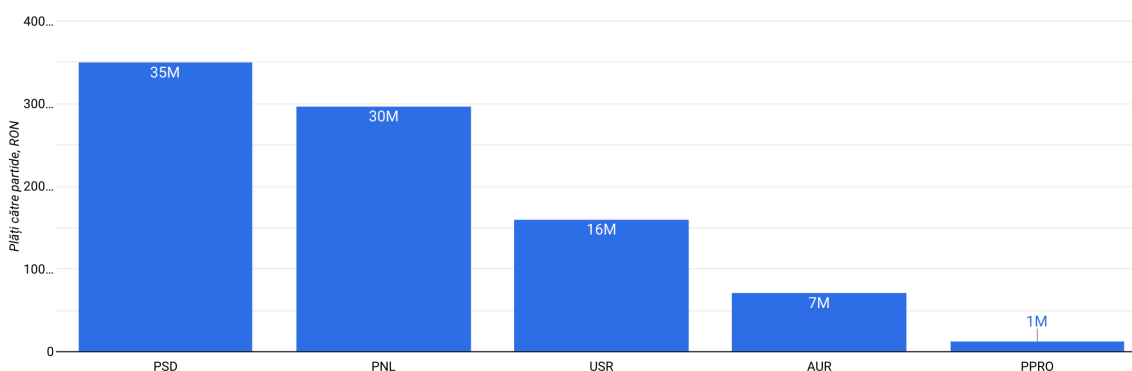
Veniturile și cheltuielile partidelor din subvenții.....	4
Destinația celor mai mari cheltuieli.....	5
Pe ce a cheltuit banii fiecare partid?.....	10
Subvențiile în context electoral și lipsa de transparență a perioadei de precampanie.....	12
ANEXE.....	15

Veniturile și cheltuielile partidelor din subvenții

AEP a virat pentru perioada ianuarie-martie către cinci partide suma de **67,6 de milioane** de lei¹:

- Partidul Social Democrat – 26,5 milioane de lei
- Partidul Național Liberal – 22,5 milioane de lei
- Partidul Mișcarea Populară – nu a primit fonduri din cauza unui conflict juridic privind președinția partidului²
- Uniunea Salvați România – 12,1 milioane de lei
- Alianța pentru Unirea Românilor – 5,3 milioane de lei
- Pro România – 1 milion de lei, însă fondurile sunt virate unui executor judecătoresc³

În luna aprilie, partidele au mai primit 21 de milioane de lei.

Venituri pe partid, ianuarie - aprilie 2024, www.banipartide.ro

Partidele au cheltuit mai mult decât au primit până în luna martie, adică **81 de milioane de lei – 120%**. Reamintim că partidele pot cheltui bani și din economii, adică din banii primiți lunile anterioare. AUR a cheltuit cel mai mult raportat la cât a primit în aceste trei luni, adică 240%. Comparativ cu primele luni ale anilor trecuți **se vede o creștere semnificativă cu privire la sumele investite de partide**. De exemplu, în 2023 partidele cheltuiseră până în martie 55 de milioane de lei, iar în 2022 34 de milioane de lei – ceea ce se explică desigur și prin faptul că 2024 este an electoral și este de așteptat ca cheltuielile să fie mai mari.

Partidele au cheltuit astfel:

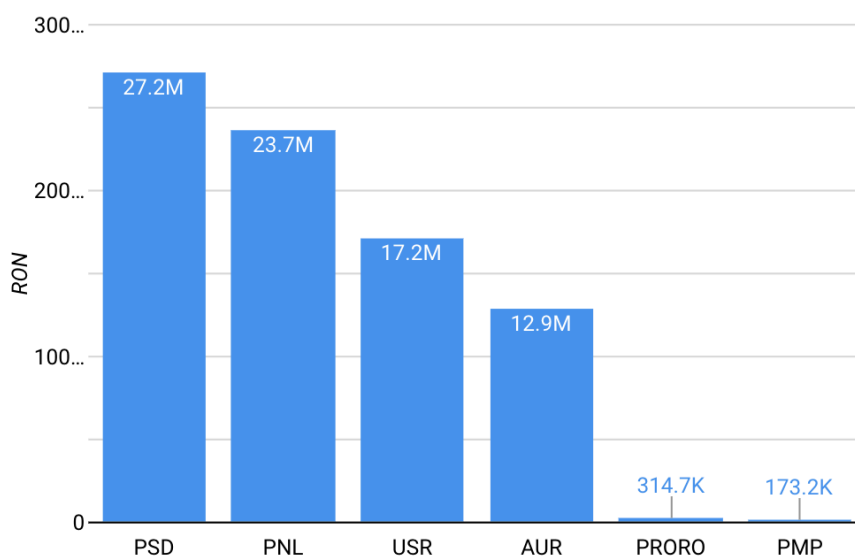
¹ Conform comunicatelor de presă de pe pagina oficială AEP și transferurilor lunare publicate pe www.finantarepartide.ro.

² În luna aprilie, Cristian Diaconescu [a pierdut definitiv procesul](#), iar Eugen Tomac a fost recunoscut de instanța ca președinte al partidului.

³ Sumă virată Biroului Executorului Judecătoresc Dobranici Doina Crenguța în baza Ordinilor AEP nr. 296/28.06.2023; nr. 591/10.11.2023; nr. 606/24.11.2023

- PSD a cheltuit 27/26 milioane de lei – 102% din suma transferată de AEP în perioada ianuarie-martie 2024
- PNL – 23/22 milioane de lei - 105% din suma transferată
- PMP – nu au existat venituri înregistrate, doar cheltuieli de 173 mii lei
- USR - 17/12 milioane de lei - 141% din suma transferată
- AUR – 12/5 milioane de lei - 240% din suma transferată
- Pro România – fondurile sunt virate unui executor judecătoresc, aproape 1 milion de lei.

Cele mai mari cheltuieli s-au făcut în luna martie, adică 35 de milioane, comparativ cu 20 de milioane în februarie și 25 de milioane în ianuarie. Graficul de mai jos arată cât au cheltuit partidele în această perioadă:

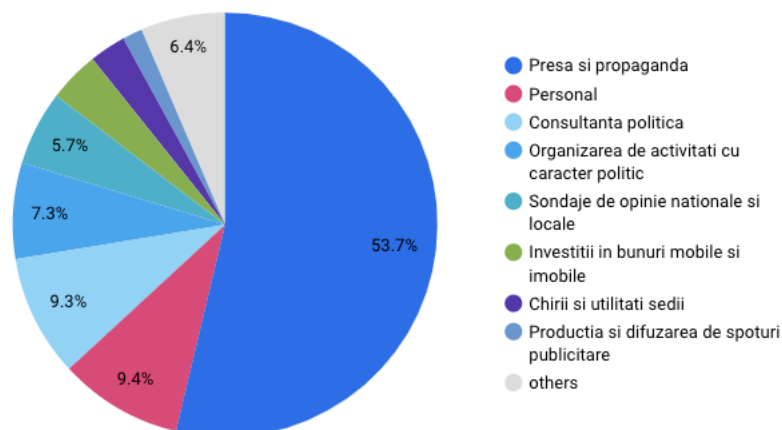
Cheltuieli totale per partid, ian - martie 2024, www.banipartide.ro

Destinatia celor mai mari cheltuieli

Per total, cele mai mari sume au fost cheltuite pentru:

- presă și propagandă – 43,8 milioane de lei - 53% din totalul cheltuielilor
- personal – 7,7 milioane de lei – 9% din totalul cheltuielilor
- consultanță politică - 7,5 milioane de lei – 9% din totalul cheltuielilor
- activități politice – 5,9 milioane de lei – 7%
- sondaje de opinie – 4,6 milioane de lei – 5%
- bunuri mobile și imobile – 3,1 milioane de lei – 4%
- pentru restul categoriilor, procentele sunt sub 3% - aproape 9 milioane de lei

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

Procent cheltuieli, ianuarie - martie 2024, www.banipartide.ro

Cheltuielile pentru **presă și propagandă** au crescut constant din 2021, pentru aceeași perioadă de timp. Dacă în 2021, partidele au cheltuit 10 milioane de lei în primele 3 luni, în 2024 au cheltuit aproape 44 de milioane. **Partidele au atins cele mai mari valori ale cheltuielilor de când se măsoară aceste date.** PSD a cheltuit în ianuarie 2024 8,4 mil lei, depășind recordurile anterioare de la finalul lui 2021 (7,2 milioane de lei). PNL și AUR au reușit aceste performanțe în martie 2024, cu 6,2 milioane lei, respectiv 4,8 mil lei. USR a cheltuit, de asemenea, cel mai mult comparativ cu istoria partidului privind subvențiile – 4,3 mil. lei în martie. Pe de altă parte, în februarie PNL a cheltuit doar 432 mii lei, care este pe de parte cea mai mică alocare lunară.

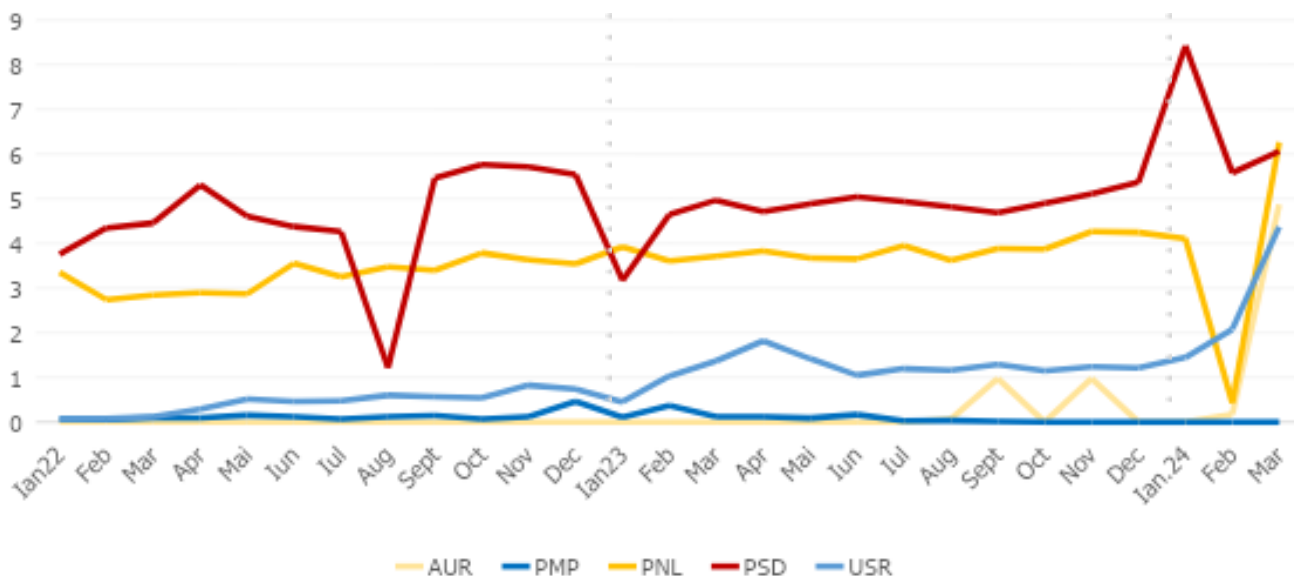
Cheltuielile s-au împărțit astfel:

- PSD - 20 mil. lei
- PNL – 10 mil. lei
- USR – 7,8 mil. lei
- AUR – 5 mil. lei

Presă și propagandă ianuarie - martie, 2021-2024

Cheltuieli presă și propagandă 2022-2024

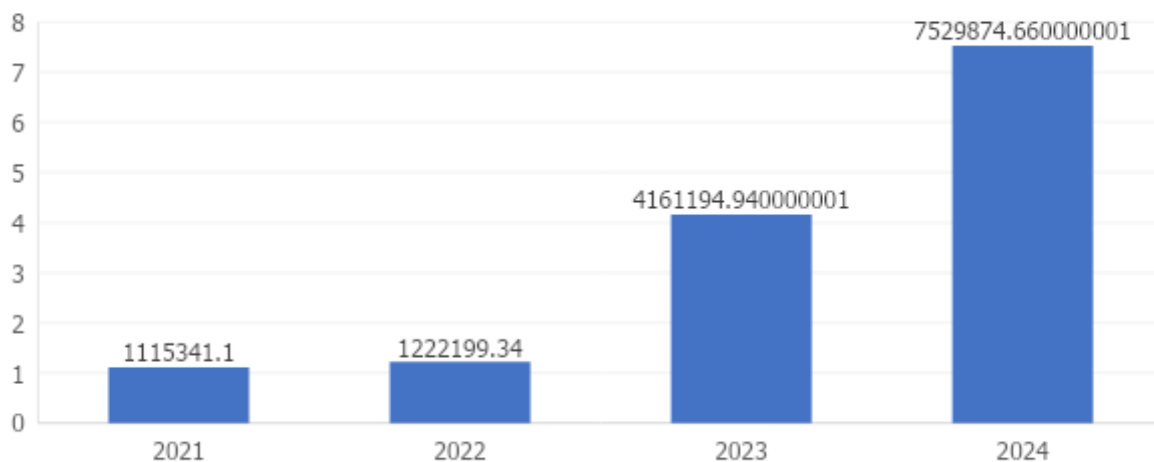

Menționăm că datele din platforma de transparență privind publicitatea politică a Facebook (Ads Library), analizate de EFOR, arată că PSD, PNL, AUR și USR au cheltuit în primele 3 luni aproape 2,4 milioane pentru publicitate online⁴. Așadar, **publicitatea online este o parte redusă din cheltuielile de promovare**, cu mențiunea că nu putem concluziona că toate aceste reclame au fost plătite din subvenții sau din fonduri private.

Cheltuielile cele mai mari pentru **consultanță politică** se regăsesc la PNL, care a plătit 6 milioane de lei (25% din cheltuielile partidului) pentru astfel de servicii. PSD a plătit 880 de mii de lei, iar USR 727 de mii lei. Se observă și la această categorie o creștere semnificativă comparativ cu anii anteriori, cu observația că o mare parte din cheltuielă este legată de PNL.

⁴ Vezi raportul EFOR, *Cheltuielile partidelor în social media (ianuarie-martie 2024)*, <https://expertforum.ro/cheltuieli-partide-socialmedia-2024/>

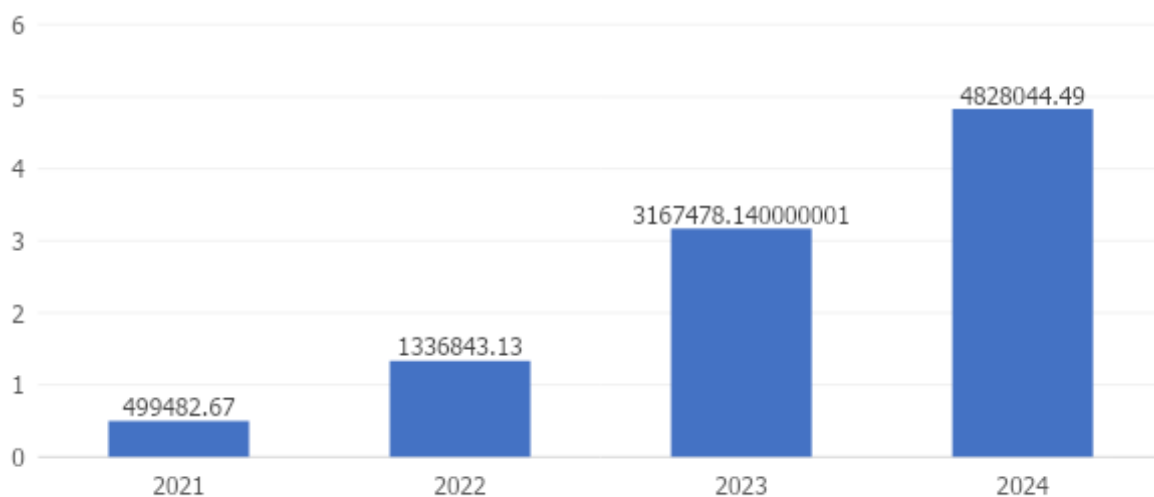
Consultanță politică ianuarie - martie, 2021-2024

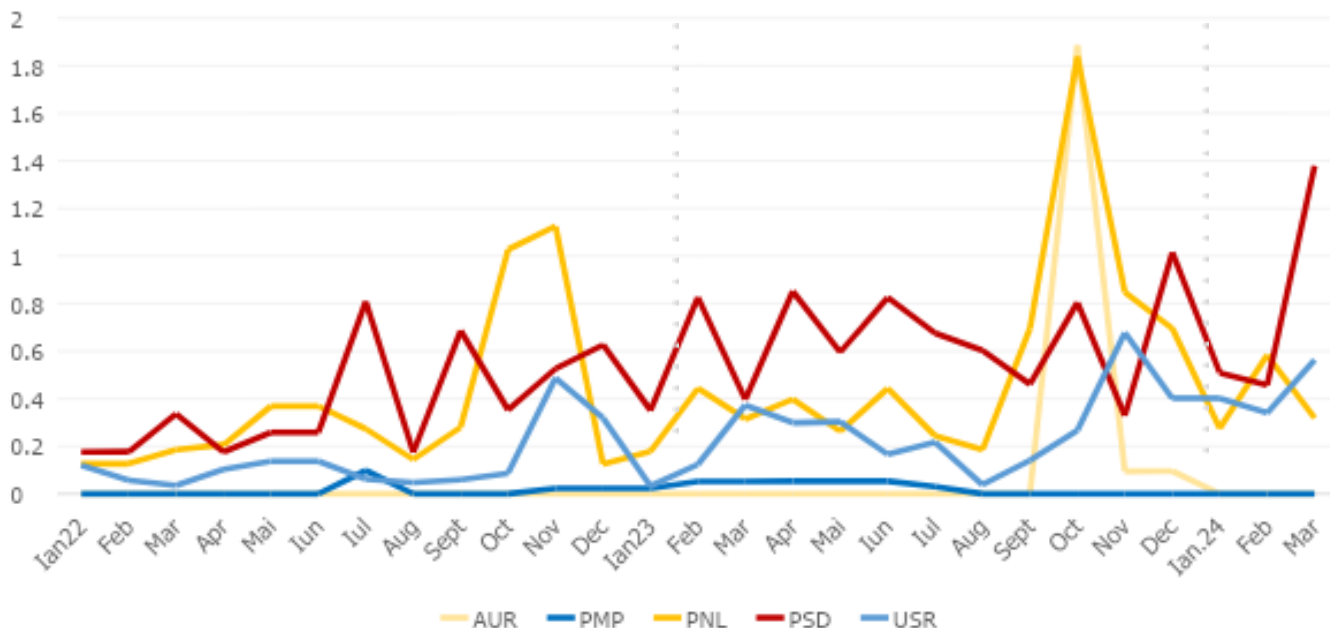
Cheltuielile pentru sondaje au ajuns la 4,8 milioane de lei. Doar trei partide au cheltuit pentru sondaje:

- PSD – 2,3 mil. lei. Se observă o creștere față de lunile trecute.
- PNL – 1,1 mil. lei
- USR – 1 mil. lei
- AUR – nu a mai cheltuit, după ce în toamna anului 2023 a avut cheltuieli ridicate.

Sondaje ianuarie - martie, 2021-2024

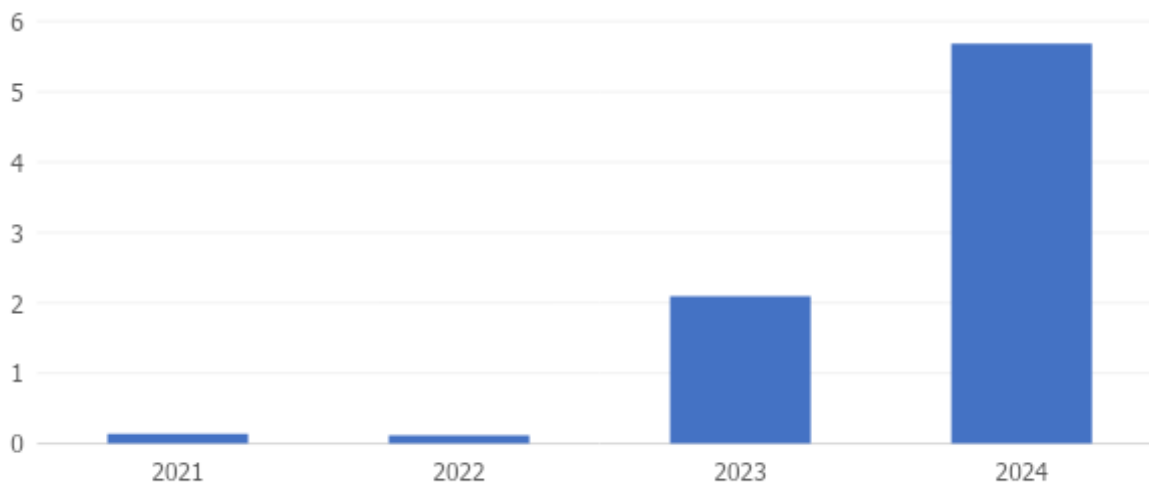

Sondaje 2022-2024

La **organizarea de activități politice** se disting AUR, USR și PNL, cu 2,5 mil. lei, respectiv câte 1,5 mil. lei. PSD a cheltuit sensibil mai puțin, adică 376 mii de lei. Creșterea semnificativă poate arată și că în afara anilor electorali partidele nu prea investesc bani în organizarea activităților politice cu cetățenii.

Activități politice ianuarie - martie, 2021-2024

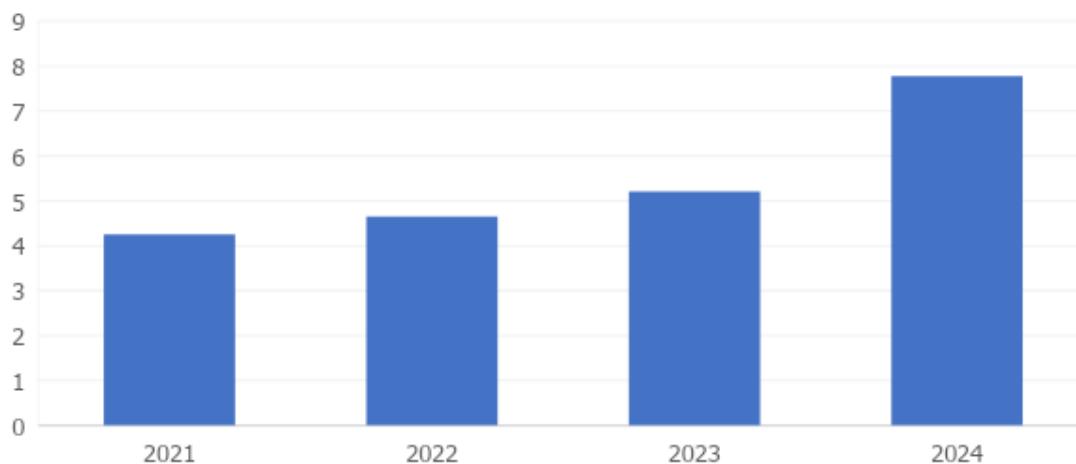
La capitolul **personal**, costurile au ajuns la 7,7 milioane de lei. Și la capitolul personal se vede o creștere față de anii trecuți, însă nu la fel de mare ca la celelalte categorii. Proportional, cel mai mult a cheltuit PMP, urmat de USR.

Partidele au cheltuit astfel:

- PSD – 1,7 mil. lei
- PNL – 1,1 mil. lei

- USR – 2,9 mil. lei
- AUR – 1,7 mil. lei
- PMP – 125 mii lei

Personal ianuarie - martie, 2021-2024

În ceea ce privește **investițiile în bunuri**, cea mai mare cheltuială, de 2 milioane de lei, se regăsește la PNL. Partidele au cheltuit astfel:

- PSD – 50 mii lei
- PNL – 2.1 mil lei
- USR – 555 mii lei
- AUR – 402 mii lei

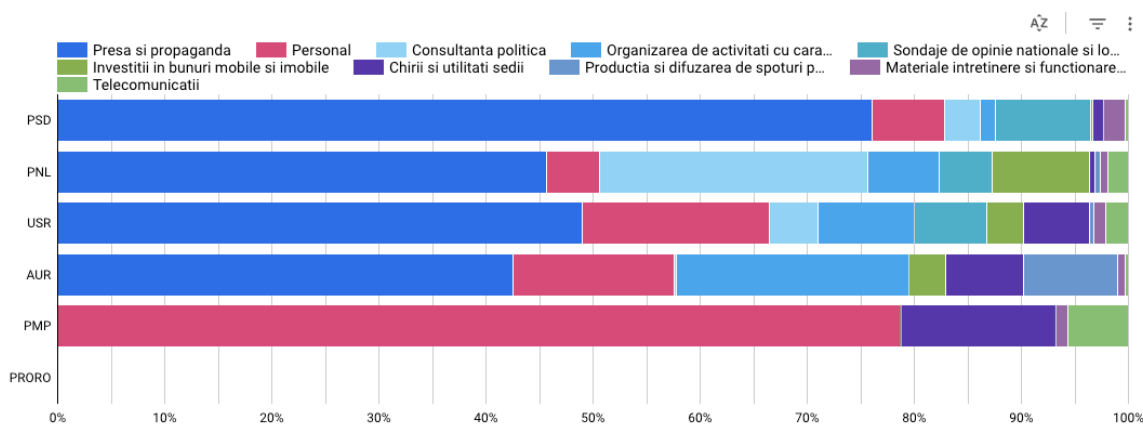
Pe ce a cheltuit banii fiecare partid?

Subvențiile cheltuite pe contracte pentru presă și propagandă constituie cea mai mare parte din cheltuieli, după cum am arătat anterior. Se poate observa și o creștere a altor tipuri de cheltuieli, care au legătură cu pregătirea anului electoral (sondaje, consultanță etc), ceea ce era de așteptat.

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

% cheltuieli pe partid

* raportat la totalul cheltuielilor făcute de fiecare partid

Procent cheltuieli din totalul fondurilor investite de fiecare partid, ianuarie - martie 2024,
www.banipartide.ro

PSD a cheltuit cel mai mult, adică 20 de milioane de lei pentru presă și propagandă (73% din totalul cheltuielilor). 8% din bani (2,3 mil. lei) au mers către sondaje și 6% către personal (1,7 mil). Pentru consultanță politică a cheltuit 880 mii (3%).

PNL a cheltuit 45% din bani (10 mil. lei) pentru presă și propagandă și 25% pentru consultanță politică (5,9 mil. lei). Investițiile au însumat 2 milioane de lei, adică 9%, iar activitățile politice 1,5 milioane (6,6%). Pentru personal partidul a cheltuit 1,1 milioane lei (5%) și aproape tot atât a dat pentru sondaje.

USR a cheltuit 44% din bani pentru presă (7,6 milioane), 6% pentru sondaje (1 mil. lei) și 8% pentru activități cu caracter politic (1,4 mil. lei). Pentru personal a cheltuit aproape 16% din bani (2,8 mil. lei).

La **AUR** se observă o creștere a cheltuielilor pentru presă și propagandă, la 5 mil. lei, care reprezintă 38% din totalul cheltuielilor din primele 3 luni ale anului 2024. Organizarea activităților cu caracter politic a generat cheltuieli de 2,5 mil lei (19%), iar pentru personal s-au alocat 1,7 mil lei (13%). AUR a cheltuit 1 milion de lei pentru producția și difuzarea de spoturi publicitare. Pentru chirii, AUR a cheltuit 868 mii lei, iar pentru investiții în bunuri a dat 402 mii lei.

PMP a cheltuit aproape toți banii pentru personal, adică 125 de mii de lei (72%), iar pentru chirii a alocat 22 mii lei.

Subvențiile în context electoral și lipsa de transparență a perioadei de precampanie.

Conform legislației electorale, campania începe pe 10 mai și se termină pe 8 iunie. Chiar dacă nu există un concept legal de precampanie și nici limite calendaristice

pentru aceasta, în practică partidele încep activitatea de promovare mai repede, iar această perioadă este considerată ca fiind precampania. Înainte de începerea campaniei **electorale nu vorbim despre promovare electorală, ci de promovare politică**. Aceasta din urmă se poate face oricând în afara perioadei electorale, chiar și în ani electorali.

Legea în vigoare nu include niciun fel de definiție a publicității politice, iar **pentru materialele de promovare politică nu există niciun fel de interdicție legată de mesaj sau format**. Conform ghidului pentru finanțarea campaniei la alegerile locale⁵, care preia reglementările din HG 10/2016, materialul de propagandă electorală este:

(1) [...] orice material scris, audio sau video, care îndeplinește următoarele condiții:

- a) se referă în mod direct la un candidat sau partid politic care participă la alegeri, clar identificat;
- b) este utilizat în perioada **10 mai 2024 - 8 iunie 2024, ora 7,00**;
- c) are obiectiv electoral și se adresează publicului larg;
- d) depășește limitele activității jurnalistice de informare a publicului.

(2) În campania electorală, partidele politice care participă la alegeri, precum și candidații independenți pot utiliza numai următoarele tipuri de materiale de propagandă electorală:

- a) afișe electorale cu dimensiuni de cel mult 500 mm o latură și 350 mm cealaltă latură; afișele electorale prin care se convoacă o reuniune electorală vor avea 400 mm o latură și 250 mm cealaltă latură;
- b) materiale de propagandă electorală audio sau video difuzate de mass-media audiovizuală în condițiile art. 68 – 71 din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale deciziei Consiliului Național al Audiovizualului privind regulile de desfășurare în audiovizual a campaniei electorale pentru alegerile autorităților administrației publice locale din anul 2024;
- c) publicitate în presa scrisă;
- d) materiale de propagandă electorală online;
- e) broșuri, pliante și alte materiale tipărite din aceeași categorie.

Mai departe, ghidul definește și care sunt materialele care nu pot folosite în campanie. Acestea, pe de altă parte, pot fi foarte bine folosite înainte de 10 mai, fără restricții (cu excepția aprobărilor necesare pentru afișaj sau organizarea unor evenimente).

(4) Următoarele tipuri de acțiuni și materiale de propagandă electorală nu pot fi finanțate în campania electorală:

- a) utilizarea vehiculelor inscripționate sau colantate cu sloganuri de campanie, imagini ale candidaților, precum și orice alte referiri la competitorii electorali;
- b) utilizarea vehiculelor care difuzează materiale audio, în mers sau staționar;
- c) spectacole, serbări, focuri de artificii etc.;
- d) bannere, mesh-uri, corturi publicitare, pavilioane publicitare, panouri publicitare mobile, steaguri publicitare, calcane, ecrane publicitare, indicatoare publicitare direcționale, structuri de publicitate autoportante, mijloace de publicitate, panouri publicitare, proiecte publicitare speciale, publicitate luminoasă.

Până la începutul campaniei nu există reglementări care să oblige partidele politice să marcheze materialele de promovare politică, iar diversitatea de materiale care pot fi folosite pentru aceasta este mult mai mare, după cum se vede și din paragraful de

⁵ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2024/04/Ghid-locale-2024-24.03.2024.pdf>

mai sus. Practic, până la începerea campaniei electorale, partidele pot folosi orice fel de materiale, inclusiv bannere, semnale luminoase, mașini colantate etc., atât timp cât respectă legislația generală privind afișajul pe domeniul public (Legea 185/2013). După începerea campaniei, aceste materiale sunt interzise.

În realitate, **perioada care precede campania electorală este mult mai vizibilă din punctul de vedere al promovării**, iar partidele cheltuie mulți bani, foarte posibil din subvenții, cu foarte puține obligații de transparentă. Obligațiile sunt legate de raportarea acestor cheltuieli în rapoartele anuale detaliate de venituri și cheltuieli care se vor depune în aprilie 2025 – cu alte cuvinte, o să aflăm peste un an cât s-a cheltuit. Așadar, dacă vedem un banner sau un afișaj luminos putem doar bănuși că a fost plătit de partidul pe care îl promovează. De asemenea, pentru persoanele care vor să candideze independent nu există niciun fel de obligații de transparentă de raportare în afara campaniei electorale.

Această situație este recunoscută și de Tribunalul Vaslui, în cazul unui proces intentat de AUR Partidului Social Democrat pentru că ar fi început campania mai devreme. Încheierea de ședință arată că:

“Tribunalul reține că nu există prevederi legale care să interzică partidelor să-și facă promovare politică în afara perioadei de campanie electorală, prin orice mijloc permis de legile care reglementează domeniul publicității. Legea alegerilor locale reglementează doar desfășurarea campaniei electorale, publicitatea electorală din afara campaniei nefiind reglementată decât de legislația din domeniul publicității”⁶

Pe scurt, am identificat problemele de mai jos legate de reglementarea perioadei dinaintea de începerea campaniei electorale, care afectează transparența și integritatea întregului proces electoral. De menționat că nu sunt noi, se repetă constant după 2016.

- În perioada de până la începerea campaniei electorale promovarea este mult mai intensă, dar cu obligații minimale de raportare;
- Nu se poate observa cine plătește materialele de promovare, întrucât nu există obligații de marcare a acestora. Practic, acestea ar putea fi plătite de oricine. Nu există obligații de transparentă privind partidul sau persoana care a comandat materialul, cel care îl folosește sau scopul acestuia;
- Nu există obligații de transparentă sau raportare pentru persoanele care vor candida independent;
- Eficiența mecanismelor de raportare din campanie este redusă prin mutarea unei părți semnificative a activităților de promovare în precampanie;
- Nu există mecanisme de control prin care să compare situația materialelor produse și plasate în spațiul public sau în online cu ceea ce raportează scriptic. AEP face verificări doar la nivelul documentației. Așadar, legislația privind finanțarea partidelor poate deschide spațiul spre realizarea unor cheltuieli fără ca ele să fie raportate, întrucât nu sunt legate de luna de campanie electorală.

⁶ [“AUR cere despăgubiri de 100.000 de euro pe zi de la PSD, pe motiv că a furat startul campaniei electorale. Legea, în avantajul partidelor”](#), Fanatik.ro

- Perioada de campanie electorală este foarte limitată în mijloace de promovare, ceea ce reduce semnificativ competiția electorală;
- **Toate aceste lipsuri nu pot fi rezolvate prin decizii ale AEP sau BEC, ci trebuie începută o reformă a legislației, întrucât formula actuală este defectuoasă și în detrimentul unor procesele electorale corecte.** Cu toate acestea, o astfel de reformă nu trebuie să afecteze libertatea de exprimare, ci mai degrabă să diversifice modalitățile de promovare în campanie și să crească eficiența raportării și controlului.

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

ANEXE

PSD	Total cheltuieli partid 27.182.044,51	Procent din totalul cheltuielilor partidului
Presa si propaganda	20.061.644,99	73,80%
Sondaje de opinie nationale si locale	2.345.776,57	8,63%
Personal	1.773.900,60	6,53%
Consultanta politica	880.591,69	3,24%
Materiale intretinere si functionare sedii	546.377,91	2,01%
Organizarea de activitati cu caracter politic	376.843,37	1,39%
Cotizatii pentru organizatii politice internationale	277.987,28	1,02%
Chirii si utilitati sedii	256.522,70	0,94%
Consultanta juridica	230.778,37	0,85%
Protocol	92.612,29	0,34%
Telecomunicatii	74.936,30	0,28%
Onorarii avocati, executori si experti	51.272,90	0,19%
Investitii in bunuri mobile si imobile	50.077,05	0,18%
Combustibili si carburanti	46.910,42	0,17%
Transport	36.358,00	0,13%
Birotica	30.696,19	0,11%
intretinere si reparatii auto	29.097,69	0,11%
Prime de asigurare	16.250,00	0,06%
Comisioane bancare	3.264,99	0,01%
Taxele de timbru	100,00	
Penalitati	45,20	
Deplasare in tara si in strainatate	0	
Delegatii din strainatate	0	
Taxele marilor inregistrate	0	
Productia si difuzarea de spoturi publicitare	0	

PNL	Total cheltuieli partid 23.688.979,45	Procent din totalul cheltuielilor partidului
Presa si propaganda	10.814.166,74	45,65%
Consultanta politica	5.930.464,07	25,03%
Investitii in bunuri mobile si imobile	2.151.601,14	9,08%
Organizarea de activitati cu caracter politic	1.577.336,22	6,66%
Personal	1.185.841,13	5,01%
Sondaje de opinie nationale si locale	1.176.902,86	4,97%
Telecomunicatii	457.967,94	1,93%
Materiale intretinere si functionare sedii	154.695,81	0,65%

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

Chirii si utilitati sedii	132.821,79	0,56%
Productia si difuzarea de spoturi publicitare	124.254,92	0,52%
Consultanta juridica	81.634,32	0,34%
Protocol	48.691,27	0,21%
Deplasare in tara si in strainatate	47.288,00	0,20%
Cotizatii pentru organizatii politice internationale	31.467,74	0,13%
Comisioane bancare	17.408,39	0,07%
Combustibili si carburanti	5.013,90	0,02%
Prime de asigurare	1.829,00	0,01%
Birotica	1.709,52	0,01%
intretinere si reparatii auto	1.431,53	0,01%
Transport	42,16	
Delegatii din strainatate	0	
Taxele marilor inregistrate	0	
Penalitati	0	
Taxele de timbru	0	
Onorarii avocati, executori si experti	-253.589,00	-1,07%

USR	Total cheltuieli partid 17.569.297,12	Procent din totalul cheltuielilor partidului
Presa si propaganda	7.891.983,78	44,92%
Personal	2.811.581,99	16,00%
Organizarea de activitati cu caracter politic	1.453.655,18	8,27%
Sondaje de opinie nationale si locale	1.094.298,68	6,23%
Chirii si utilitati sedii	987.504,43	5,62%
Consultanta politica	727.510,65	4,14%
Investitii in bunuri mobile si imobile	555.717,01	3,16%
Onorarii avocati, executori si experti	350.527,29	2,00%
Telecomunicatii	343.910,78	1,96%
Consultanta juridica	340.736,08	1,94%
Transport	208.945,58	1,19%
Materiale intretinere si functionare sedii	171.155,05	0,97%
Penalitati	117.013,33	0,67%
Protocol	109.488,96	0,62%
Productia si difuzarea de spoturi publicitare	70.120,29	0,40%
Taxele marilor inregistrate	69.515,00	0,40%
Combustibili si carburanti	61.707,27	0,35%
Cotizatii pentru organizatii politice internationale	55.965,38	0,32%
Deplasare in tara si in strainatate	55.944,36	0,32%
Birotica	40.633,98	0,23%
Prime de asigurare	25.128,43	0,14%
intretinere si reparatii auto	18.677,72	0,11%

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

Comisioane bancare	7.575,90	0,04%
Delegatii din strainatate	0	
Taxele de timbru	0	

AUR	Total cheltuieli partid 12.948.832,65	Procent din totalul cheltuielilor partidului
Presa si propaganda	5.037.350,39	38,90%
Organizarea de activitati cu caracter politic	2.567.605,61	19,83%
Personal	1.788.489,80	13,81%
Productia si difuzarea de spoturi publicitare	1.037.169,47	8,01%
Chirii si utilitati sedii	868.823,06	6,71%
Investitii in bunuri mobile si imobile	402.804,56	3,11%
Onorarii avocati, executori si experti	285.180,00	2,20%
Deplasare in tara si in strainatate	269.175,24	2,08%
Birotica	199.161,86	1,54%
intretinere si reparatii auto	169.627,34	1,31%
Combustibili si carburanti	145.000,00	1,12%
Materiale intretinere si functionare sedii	86.006,50	0,66%
Telecomunicatii	36.277,74	0,28%
Prime de asigurare	29.942,08	0,23%
Consultanta politica	24.000,00	0,19%
Comisioane bancare	2.219,00	0,02%
Protocol	0	
Taxele de timbru	0	
Sondaje de opinie nationale si locale	0	
Taxele marcilor inregistrate	0	
Transport	0	
Cotizatii pentru organizatii politice internationale	0	
Penalitati	0	
Delegatii din strainatate	0	
Consultanta juridica	0	

PMP	Total cheltuieli partid 173.169,60	Procent din totalul cheltuielilor partidului
Personal	125.720,00	72,60%
Chirii si utilitati sedii	22.997,58	13,28%
Consultanta juridica	10.000,00	5,77%
Telecomunicatii	9.099,81	5,25%
Materiale intretinere si functionare sedii	1.694,45	0,98%
Onorarii avocati, executori si experti	1.666,00	0,96%
intretinere si reparatii auto	1.061,27	0,61%
Combustibili si carburanti	660,05	0,38%

Subvențiile partidelor politice în 2024 și opacitatea precampaniei electorale

Comisioane bancare	93,00	0,05%
Penalitati	91,60	0,05%
Protocol	85,84	0,05%
Taxele de timbru	0	
Prime de asigurare	0	
Delegatii din strainatate	0	
Deplasare in tara si in strainatate	0	
Birotica	0	
Productia si difuzarea de spoturi publicitare	0	
Organizarea de activitati cu caracter politic	0	
Sondaje de opinie nationale si locale	0	
Taxele marilor inregistrate	0	
Investitii in bunuri mobile si imobile	0	
Consultanta politica	0	
Transport	0	
Cotizatii pentru organizatii politice internationale	0	
Presa si propaganda	0	

Găsiți mai multe despre subvenții pe platforma EFOR <https://www.banipartide.ro/subventii> ,
care cuprinde istoricul complet începând cu anul 2006